

ม ง ค ล ที่ ๓ ๓
เ หื น อ ริ ย สั จ

ผู้ ตี ม ร ส แ ท้ ง อ ร ร ม

หากว่านรชนกล่าวคำอันมีประโยชน์แม้มาก แต่เป็นผู้
ไม่ทำกรรมที่บุคคลพึงกระทำ เป็นผู้ประมาทแล้วไซ้ นรชน
นั้นย่อมไม่เป็นผู้มีส่วนแห่งคุณเครื่องความเป็นสมณะ ประจุ
นายโคบาลนับโคของชนเหล่าอื่น ย่อมไม่มีส่วนแห่งปัญจโครส
ฉะนั้น

ผู้ดีมรสแห่งธรรม

๑๐๒

มนุษย์ทุกคนต่างแสวงหาสิ่งที่ดีที่สุดให้กับตนเอง ธรรมกาย คือ สิ่งทีประเสริฐสุดสำหรับชีวิต ผู้ใดเข้าถึงธรรมกาย ได้ชื่อว่าประสบความสุขและความสำเร็จในการเกิดมาเป็น มนุษย์และไม่ว่าจะมีเชื้อชาติ ศาสนา หรือเผ่าพันธุ์ใด ล้วนก็ สามารถเข้าถึงธรรมกายได้ เพราะธรรมกายมีอยู่ในตัวของ มนุษย์ทุกคน จะเข้าถึงได้ด้วยวิธีการเดียวเท่านั้น คือ การทำใจ ให้หยุดนิ่งนั่นเอง

พระลัมมาลัมพุทฺธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย คาถา ธรรมบท ว่า

“หากว่านรชนกล่าวคำอันมีประโยชน์แม้มาก แต่เป็น ผู้ไม่ทำกรรมที่บุคคลพึงกระทำ เป็นผู้ประมาทแล้วไซ้ร นรชน นั้นย่อมไม่เป็นผู้มีส่วนแห่งคุณเครื่องความเป็นสมณะ ประคุนายโคบาลนับโคของชนเหล่าอื่น ย่อมไม่มีส่วนแห่ง ปัญจโครส ฉะนั้น

หากว่านรชน กล่าวคำอันมีประโยชน์แม้น้อยย่อม ประพฤติธรรมสมควรแก่ธรรม ละราคะ โทสะ และโมหะแล้ว รู้ทั่วโดยชอบ มีจิตหลุดพ้นด้วยดีแล้ว ไม่ถือมั่นในโลกนี้หรือ ในโลกหน้า นรชนนั้นย่อมเป็นผู้มีส่วนแห่งคุณเครื่องความเป็นสมณะ”

ผู้ดีมรสแห่งธรรม

๑๐๓

อมตธรรมของพระลัมมาลัมพุทเธเจ้าแม่เพียงบทเดียว หากบุคคลใดตั้งใจฟัง แล้วนำมาไตร่ตรองด้วยปัญญาและลงมือปฏิบัติตาม ย่อมทำให้บุคคลนั้นบรรลุธรรมของพระพุทธองค์ได้ เพราะทุกถ้อยคำที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ ล้วนกลั่นออกมาจากกลางพระธรรมกายที่บริสุทธิ์ ทุกถ้อยคำจึงออกมาจากแหล่งของความรู้อันบริสุทธิ์ หากเราตั้งใจฟังด้วยใจที่เป็นกลางๆ ด้วยจิตที่บริสุทธิ์ย่อมจะเป็นเหตุให้บรรลุธรรมากิสมัยได้อย่างอัศจรรย์

ถ้าบุคคลใดรำเรียนแต่ภาคทฤษฎี แม้จะฟังมามาก ที่เรียกว่ามีสุตมยปัญญา มีปัญญาเกิดจากการฟัง หรือคิด ไตร่ตรองด้วยปัญญาของมนุษย์ ที่เรียกว่าจินตมยปัญญาและ มัวประมาทว่าเป็นผู้รู้มาก คิดว่าตนเป็นพหูสูต แล้วไม่ยอมลงมือปฏิบัติเพื่อให้ได้ภาวนามยปัญญา คือ ปัญญาที่เกิดจากการรู้แจ้ง ย่อมไม่สามารถเห็นธรรมไปตามความเป็นจริงได้ สามัญญผล คือ ผลที่ได้รับจากการบำเพ็ญสมณธรรมย่อมจะไม่บังเกิดขึ้นด้วย

สำหรับผู้ที่ศึกษาด้านปริยัติจนแตกฉานในคำสอนของพระพุทธองค์ ทั้งลงมือปฏิบัติ เพื่อทำให้แจ้งซึ่งพระนิพพาน เช่นนี้ผู้รู้ทั้งหลายทรงสรรเสริญ เปรียบเสมือนเจ้าของโคที่ได้ตีมัญจาคีรศ คือ ได้ตีมรสแห่งธรรม ซึ่งผู้ที่ศึกษาปริยัติแล้ว

ผู้ดีมรสแห่งธรรม

๑๐๔

นำมาปฏิบัติ จนเกิดปฏิเวธ คือ ได้รับผลแห่งการปฏิบัติสมควร
แก่ธรรม พระพุทธองค์ทรงกล่าวว่า บุคคลนั้นเป็น“ธรรมทายาท”
คือ ทายาทผู้สืบทอดวิชาธรรมกาย ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

*ในสมัยพุทธกาล มีกุลบุตรชาวเมืองสาวัตถี ๒ คน ซึ่ง
เป็นเพื่อนสนิทกันมาตั้งแต่เด็ก วันหนึ่ง เขาทั้งสอง ได้ชวนกัน
ไปฟังธรรมจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลังจากฟังจบแล้ว ทั้งคู่
เกิดความเลื่อมใส จึงชวนกันบวชอุทิศชีวิตในพระพุทธศาสนา
เมื่อบวชได้ ๕ พรรษา จึงไปเข้าเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
เพื่อทูลถามถึงฐานะในพระพุทธศาสนา

พระพุทธองค์ได้ตรัสบอกฐานะในพระพุทธศาสนาว่า มี ๒
อย่างคือ “คันถฐานะ” หมายถึง การศึกษาพระพุทธพจน์ เช่น
พระวินัยและพระสูตรต่างๆ อีกประการหนึ่งคือ “วิปัสสนาฐานะ”
หมายถึง การประพฤติปฏิบัติธรรม เพื่อให้เกิดความรู้แจ้งเห็น
จริงในอริยสัจ เมื่อภิกษุทั้งสองรูป รับโอวาทจากพระบรม
ศาสดาแล้ว ต่างแยกย้ายกันไปปฏิบัติฐานะตามความพอใจของตน

ภิกษุรูปหนึ่งคิดว่า จะศึกษาพระพุทธพจน์ให้แตกฉาน
จึงตั้งใจศึกษาเล่าเรียนทางด้านคันถฐานะ จนมีความเชี่ยวชาญ

ผู้ดีมรสแห่งธรรม

๑๐๕

แตกฉานในพระไตรปิฎก ได้เป็นอาจารย์สอนพระที่บวชใหม่ จนมีลูกศิษย์มากมาย ส่วนภิกษุอีกรูปหนึ่งคิดว่า ตนเองบวชตอนที่อายุน้อยมาก จึงศึกษากิจทางวิปัสสนาธุระ โดยหลีกออกเร้นแสวงหาที่วิเวกเพื่อปรารภความเพียร เป็นผู้ไม่ประมาทในการฝึกฝนอบรมจิตของตน ในที่สุดก็ได้บรรลุดรรมเป็นพระอรหันต์ บางครั้งมีภิกษุผู้ยังไม่หมดกิเลสมาหาท่าน ท่านได้แนะนำวิธีการปฏิบัติธรรมแก่ภิกษุเหล่านั้น เมื่อเหล่าภิกษุปฏิบัติตามคำแนะนำของท่าน ต่างได้บรรลुเป็นพระอรหันต์กันมากมาย

เมื่อลูกศิษย์ของพระอรหันต์จะเดินทางไปเข้าเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านได้สั่งลูกศิษย์ให้แวะเยี่ยมมนมัสการเพื่อนภิกษุของท่าน ซึ่งสอนธรรมะอยู่ในสำนักของพระบรมศาสดา ลูกศิษย์ของท่านพากันทำตามที่พระอาจารย์สั่ง ครั้นมีลูกศิษย์ของพระอรหันต์แวะมาเยี่ยมมนมัสการมากขึ้น ภิกษุรูปนั้นเกิดความสงสัยขึ้นว่า “เพื่อนของเราเข้าไปอยู่ในป่า ไม่ได้เรียนรู้พระไตรปิฎกเลย แต่ทำไมมีลูกศิษย์ลูกหามากมายเช่นนี้ ถ้ามีโอกาสเราจะต้องลองซักถามปัญหาธรรมะ ดูว่ามีภูมิธรรมอะไรบ้าง”

ต่อมา พระอรหันต์เถระได้เดินทางมาเข้าเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อนภิกษุจึงคิดจะถามปัญหาเพื่อเบียดเบียนพระเถระ

ผู้ดีมรสแห่งธรรม

๑๐๖

พระบรมศาสดารู้วาระจิตของภิกษุนั้น ทรงดำริว่า “ภิกษุผู้เป็นสมมติสงฆ์ไม่รู้คุณแห่งพระอรหันต์ กำลังจะเบียดเบียนด้วยความคิดอกุศล ถ้าเราไม่ให้สติแก่เธอ เธอก็จะเข้าถึงซึ่งนรก” พระพุทธองค์จึงเสด็จไปในที่นั้น ตรัสถามถึงผลการปฏิบัติธรรมของภิกษุทั้งสองรูป ตั้งแต่ปฐมฌานเป็นต้นไป จนถึงคุณธรรมเบื้องสูง คือ การบรรลุอรหัตผล

ภิกษุผู้ที่เล่าเรียนพระปริยัติธรรมเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถตอบได้แม้แต่ข้อเดียว จึงนั่งก้มหน้านิ่งอยู่ ส่วนภิกษุผู้ปฏิบัติธรรมจนเป็นพระอรหันต์ สามารถตอบปัญหาธรรมได้ทุกข้ออย่างแจ่มแจ้งฉะฉานไม่มีติดขัด พระพุทธองค์จึงทรงสรรเสริญ ชื่นชม อนุโมทนาสาธุการพระเถระ แม้เหล่าเทพยดา ตั้งแต่ภุมมเทวา รุกขเทวา อากาศเทวา ชาวสวรรค์ทุกชั้น ไปจนถึงพรหมโลก ต่างให้สาธุการดังกึกก้องไปทั่ว

เหล่าลูกศิษย์ของพระภิกษุผู้เล่าเรียนพระปริยัติธรรมต่างพากันโพนทะนาว่า พระพุทธเจ้าสรรเสริญผู้ที่ไม่ควรสรรเสริญ ส่วนอาจารย์ของตนเป็นผู้รู้ธรรมะมากกว่าสอนธรรมะ จนกระทั่งมีลูกศิษย์มากมาย กลับไม่ได้รับการสรรเสริญ

พระพุทธองค์ตรัสเตือนภิกษุเหล่านั้นว่า “ภิกษุทั้งหลาย อาจารย์ของพวกเขา เป็นเช่นบุคคลผู้เลี้ยงโคของผู้อื่น เพื่อให้

ผู้ดีมีรสแห่งธรรม

๑๐๓

ได้ค่าจ้างในศาสนาของเรา ส่วนบุตรของเรา เป็นเช่นเจ้าของโค ผู้บริโภคปัญจโครสได้ตามความชอบใจ” ได้ตรัสพระคาถาว่า

“หากว่า นรชนกล่าวพระพุทธรพจน์ ที่มีประโยชน์เกื้อกูล แม้เล็กน้อย แต่เป็นผู้มีปกติประพฤติธรรมสมควรแก่ธรรม เขาละราคะ โทสะและโมหะได้แล้ว เป็นผู้มิจิตหลุดพ้นดีแล้ว หมดความยึดมั่นในโลกนี้และโลกหน้า ย่อมเป็นผู้มีส่วนแห่งสามัญญผล”

การที่บุคคลรู้ธรรมมาก แต่ไม่ยอมประพฤติธรรม ย่อมไม่ได้รับผลแห่งการปฏิบัติธรรม ส่วนบุคคลผู้รู้ธรรมแม้เพียงเล็กน้อย แต่ตั้งใจปฏิบัติอย่างจริงจัง ย่อมจะได้รับผลของการปฏิบัตินั้น และได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่ทำประโยชน์ให้เกิดขึ้นทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น ถือว่าเป็นการช่วยกันจรรโลงพระพุทธศาสนาให้ยืนยาวต่อไปอีกด้วย

ธรรมะทุกบทของพระลัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าหากผู้ศึกษาดังใจนำมาปฏิบัติอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ ย่อมสามารถบรรลุธรรมได้ทั้งสิ้น เพราะธรรมะของพระพุทธองค์เป็นธรรมะเพื่อความดับทุกข์ เพื่อให้เข้าถึงบรมสุขที่แท้จริง เราเรียนธรรมะเพื่อต้องการดับทุกข์ ดับกิเลสที่มีอยู่ในใจ ไม่ใช่เรียนไว้เพื่อโอ้อวดยกตนข่มท่าน หรือหวังจะให้คนอื่น

ผู้ดีมรสแห่งธรรม

๑๐๘

ชื่นชมว่าเราเป็นผู้รู้มาก การเรียนธรรมะไม่ได้มีวัตถุประสงค์
เช่นนั้น เราเรียนเพื่อให้พ้นทุกข์ เพื่อให้เกิดความเห็นชอบ

ความเห็นชอบหรือความเห็นถูก คือ ต้องเห็นที่ตรง
กลางทีเดียว ถ้าไม่ถูกกลางก็ยังไม่ถูกต้อง ถ้าถูกกลางก็จะเห็น
ธรรมที่เห็นได้เพราะหยุด เมื่อหยุดก็สว่าง เมื่อสว่างจึงเห็น ดังนั้น
ถ้าจะให้ความเห็นถูกต้องสมบูรณ์ ต้องนำใจมาหยุดนิ่งที่
ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เมื่อหยุดถูกส่วนย่อมเห็นธรรมกาย
ถ้าเห็นถูกต้องนี้ได้ ก็จะถูกไปตลอด ตั้งแต่ต้นจนเป็นพระอรหันต์

พวกเราจงอย่าปล่อยให้วันเวลาที่มีค่า ผ่านไปอย่าง
ไร้ประโยชน์ หรือสูญเสียไปกับเรื่องไร้สาระ ชีวิตของมนุษย์นั้น
สั้นนัก เราควรจะใช้เวลาที่มีอยู่แสวงหาธรรมะ ซึ่งเป็นสิ่งที่
ประเสริฐสูงสุดในชีวิต ขณะนี้เราเป็นเจ้าของเวลาที่มีอยู่อย่าง
จำกัด ดังนั้น ควรจะใช้เวลาทุกอนูวินาทีให้เป็นไปเพื่อการ
สร้างบารมี เพื่อฝึกใจให้หยุดนิ่งให้เข้าถึงธรรมกายให้ได้

การทำให้หยุดนิ่ง เป็นเรื่องสำคัญที่สุดในชีวิต เป็น
งานทางใจเพื่อให้หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะ ซึ่งเป็นงานหลักของ
การเกิดมาเป็นมนุษย์ ดังนั้น พวกเราต้องตั้งใจฝึกใจให้หยุดนิ่ง
กันทุกวันอย่างสม่ำเสมอ

